

AKTUALITY A PERSONÁLIE – CURRENTS NEWS AND PERSONALS

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti v roce 2016

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti (dále MSP ČBS), která sdružuje zájemce o botaniku především z oblasti severní, střední a východní Moravy a Slezska, sídlí od roku 2011 ve Valašském Meziříčí. V tomto roce došlo k obnovení aktivní činnosti pobočky, která tak letos uzavírá již pátý rok velmi bohaté činnosti. K hlavním aktivitám pobočky patří pořádání terénních exkurzí, workshopů, determinačních setkání, vícedenních floristických minikurzů i dalších akcí, jejichž cílem je podporovat a rozvíjet botanickou činnost v regionu Slezska a severní Moravy. Tento cíl pomáhá naplňovat také vydávání pobočkového časopisu.

První akce pobočky v kalendářním roce byla již tradičně spojena s výroční schůzí, která proběhla 21. II. 2016 v Muzeu regionu Valašsko, v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Součástí tohoto setkání byl stejně jako v předchozích letech také blok přednášek a krátkých sdělení, rozdělených do několika tematických celků. Jednotlivé příspěvky jak spojené s regionem severovýchodní Moravy, tak s celorepublikovým dosahem přednášeli:

- Kocián P. (Nový Jičín): Nálezová databáze MS pobočky ČBS a PLADIAS.
- Hédl R. (Botanický ústav AV ČR): Jak se změnila lesní vegetace Rychlebských hor: analýza 129 ploch snímkaných po 55 letech.
- Vojkovská R. (Ostravská univerzita): Vzácné rostliny karpatských toků – doporučení k managementu.
- ČSOP Salamandr (Rožnov p. R.): Invazní druhy karpatských toků – likvidace, monitoring.
- Vašut R. J. (PřF UP Olomouc): Litovelské Pomoraví: malý evoluční kotlík vrbové mikroevoluce?
- Koblířová L. (PřF UP Olomouc): Symphytum tuberosum na Moravě: co, jak a proč?
- Hroneš M. (PřF UP Olomouc): Křivatce na střední a severní Moravě a ve Slezsku.
- Hradílek Z. (PřF UP Olomouc): Mechové Sochov u Rajnochovic.
- Procházková J. (PřF MU Brno): Jedna špatná a jedna dobrá zpráva o pařezníčku celokrajném (*Anacamptodon splachnoides*) v Beskydech.
- Táborská M. (VÚKOZ Brno): Bryologický průzkum bývalého důlního díla Žebračka u Zlatých Hor.
- Tkáčiková J. (Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek): Bryologický průzkum bazických lokalit v Podbeskydí.
- Dvořák V. (PřF UP Olomouc): Napínavá detektivka o (ne)přítomnosti Iněnek ve Slezsku a v Moravské bráně.
- Michalík J. (PřF UP Olomouc): Kruštík Greuterův ve Slezských Beskydech na Jablunkovsku.
- Hradílek Z. (PřF UP Olomouc): Co víme a nevíme o přesličkách lomu Kotouč u Štramberka?
- Zukal D. (PřF MU Brno): Vstavač bledý (*Orchis pallens*) v okolí Leskovce – porovnání historických a recentních dat.
- Hlisenkovský D. (Frýdek-Místek): Floristické postřehy a novinky z oblasti působnosti pobočky.
- Lustyk P. (Svitavy): Pozvánka na floristický minikurz 2016 Moravská Třebová.

Během roku 2016 proběhlo 10 floristických exkurzí, jak v samostatné režii pobočky, tak ve spolupráci s dalšími státními i nevládními organizacemi. Z nich jedna exkurze byla zaměřena na mechorosty. Jedna exkurze byla zrušena a nahrazena akcí spojenou s botanickým průzkumem území ohroženého plánovanou výstavbou přehradní nádrže Skalička. Uskutečnil se také čtyřdenní floristický minikurz v Moravské Třebové ve spolupráci s východočeskou a jihomoravskou pobočkou.

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH AKCÍ V KALENDRÁRNÍM POŘADÍ:

16. IV. 2016 – Exkurze do lužního lesa u Olomouce. Navštívili jsme luhy Litovelského Pomoraví, NPR Ramena řeky Moravy a PR Kenický. Součástí exkurze byla plavba lodí do Horky nad Moravou, resp. Olomouce. Vedoucí: Martin Dančák a Monika Kyselá.
7. V. 2016 – Květena vápencových ostrůvků mezi Horní Lipovou a Brannou. Navštívili jsme výchozy vápenců v PR Stráž-Skalka, vápencový lom u Branné a údolí Branné. Vedoucí: Radim Hédl.
13. V. 2016 – Grygovské kopce a Tršická pahorkatina. Společná exkurze MSP ČBS a PŘF UP. Navštívili jsme PP U Strejčkova lomu, PP U Bílých hlin, Cikánské zmoly, údolí Loučky. Vedoucí: Martin Dančák a Michal Hroneš.
20. V. 2016 – Okolí Hlinska pod Hostýnem a Holešova. Společná exkurze MSP ČBS a PŘF UP. Navštívili jsme PP Dubina, Kruhy u Tučap. Vedoucí: Michal Hroneš.
- 2.–5. června 2016 – Floristický minikurz v Moravské Třebové. Organizovala Východočeská pobočka ČBS. Jako hosté byli přizváni také kolegové z Jihomoravské a Moravskoslezské pobočky ČBS.
10. VI. 2016 – Železniční exkurze Olomouc – Nezamyslice. Společná exkurze MSP ČBS a PŘF UP. Navštívili jsme vybraná místa v okolí železniční trati mezi Olomoucí a Prostějovem. Vedoucí: Bohumil Trávníček a Michal Hroneš.
12. VI. 2016 – Exkurze za teplomilnou květenou Beskyd. Ve spolupráci se Správou CHKO Beskydy. Navštívili jsme v Huslenkách lokality Buchlov – PR Losový – U Sívků. Viděli jsme teplomilnou a podhorskou květenu a různé způsoby tradičního i méně tradičního hospodaření v krajině. Vedoucí: Marie Popelářová.
17. VI. 2016 – Hadce u Raškova v Hanušovické pahorkatině. Společná exkurze MSP ČBS a PŘF UP. Viděli jsme unikátní hadcovou flóru a vegetaci. Vedoucí: Michal Hroneš a Martin Dančák.
16. VII. 2016 – Exkurze na jesenické skály. Ve spolupráci se Správou CHKO Jeseníky. Viděli jsme skály Sokol a přes údolí ležící Kamzičí vrch, navštívili jsme také PR Skalní potok. Vedoucí: Radek Štencl.
7. VIII. 2016 – Botanická zahrada PŘF UP v Olomouci. Proběhla komentovaná prohlídka nejstarší botanické zahrady na Moravě a skleníkového areálu Flory Olomouc. Vedoucí: David Cigánek.
20. VIII. 2016 – Akce spojená se sběrem dat z území ohroženého plánovanou výstavbou přehradní nádrže Skalička. Prozkoumali jsme pobřežní porosty, šterkové náplavy a tok Bečvy v úseku Hustopeče nad Bečvou – Černotín. Vedoucí: David Hlisenkovský.
10. IX. 2016 – Bryologická exkurze do PP Lúčky-Roveňky ve Vsetínských vrších. Navštívili jsme podmáčené louky a svahová prameniště v PP Lúčky-Roveňky a luční prameniště a jalovcové pastviny PP Růžďecký Vesník. Vedoucí: Svatava Kubešová a Jana Tkáčiková.
5. XI. 2015 – Tradiční podzimní determinační setkání – rod *Epilobium*, zámek Kinských ve Valašském Meziříčí. Lektor: Jiří Danihelka.

DALŠÍ AKTIVITY A DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE:

V roce 2016 pokračuje vkládání dat do Náleзовé databáze MS ČBS (www.nalezovka.cz), která bude spolupracovat s probíhajícím projektem PLADIAS (celkem bylo k 21. XI. 2016 zapsáno do NDMSP 15 206 floristických záznamů).

V únoru vyšlo páté číslo pobočkového časopisu Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS (Muzeum regionu Valašsko, Vsetín, 64 pp.). Redakční rada pracovala ve složení: Veronika Kalníková (předsedkyně redakční rady), Blanka Brandová, Martin Dančák, David Hlisenkovský (jazykový korektor), Michal Hroneš, Petr Kocián (technický redaktor), Svatava Kubešová, Marie Popelářová a Jana Tkáčiková.

V roce 2016 pobočka zaštitila pokračování projektu zaměřeného na floristický průzkum území vsetínského okresu – Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy. Tomuto projektu je věnována samostatná stránka www.mapovaniivs.cz, kde jsou postupně zveřejňovány zjištěné výsledky.

Podrobné zprávy o aktivitách pobočky jsou průběžně umísťovány na webových stránkách pobočky (www.ms-cbs.cz), které spravuje Petr Kocián. Na stránkách jsou k dispozici jak organizační informace (členství, poplatky atd.), tak výsledky a postřehy z exkurzí i další botanické materiály a data vztahující se k regionu severovýchodní Moravy.

K 1. XI. 2016 měla pobočka 66 členů (v roce 2016 přibýlo osm nových členů), z toho 25 členů ČBS. Výbor pobočky v roce 2016 pracuje ve složení: Martin Dančák (předseda), Jana Tkáčiková (místopředsedkyně), Marie Popelářová (jednatelka), Petr Kocián (hospodář, správce členské základny), David Hlisenkovský (člen výboru), Veronika Kalníková (člen výboru).

Moravskoslezská pobočka ve svých řadách ráda uvítá všechny zájemce o botaniku, nejen z regionu střední, severní a východní Moravy a Slezska. Pokud byste se chtěli stát členy pobočky, veškeré potřebné informace najdete na internetových stránkách www.ms-cbs.cz.

MARTIN DANCÁK¹ & JANA TKÁČIKOVÁ²

¹Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra ekologie a životního prostředí, Šlechtitelů 27, CZ-783 71 Olomouc, e-mail: martin.dancak@upol.cz

²Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek, e-mail: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com

Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2016

Sítové mapování cévnatých rostlin probíhalo na Vsetínsku již čtvrtou vegetační sezónu. Sběr botanických dat na území vsetínského okresu, přesněji pouze na území ležícím mimo chráněnou krajinnou oblast Beskydy, navazoval na pilotní část, která proběhla v roce 2013 (TKÁČIKOVÁ et al. 2013) a na výsledky z let následujících 2014 a 2015 (TKÁČIKOVÁ et al. 2014, TKÁČIKOVÁ 2015) s využitím metodiky použité během sítového mapování cévnatých rostlin na území CHKO Beskydy (POPELÁŘOVÁ et al. 2011). Základním cílem mapování bylo zjištění přítomnosti všech druhů cévnatých rostlin v jednotlivých mapovacích polích (Obr. 1) ve vybraném území. Pozorované rostliny se zaznamenávaly do tzv. škrtačích formulářů. V roce 2016 mapování probíhalo v devíti mapovacích čtvrcích zvolených tak, aby co nejlépe zachycovaly druhovou diverzitu květeny. Čtvorce pokrývaly území mezi městy Kelč a Valašské Meziříčí, kde byl předpoklad hojnějšího výskytu teplomilných druhů. Další skupina mapovacích čtvrců pokrývala jižní část okresu Vsetín, kde v roce 2014 proběhl floristický minikurz (TKÁČIKOVÁ et al. 2015) a současné mapování mělo snahu ověřit lokality ohrožených taxonů a zejména doplnit mezery v prozkoumanosti jednotlivých čtvrců tak, aby byly rovnoměrně prozkoumané. Výběr byl cílen na průzkum čtvrců ležících ve třech fytochorionech zasahujících na území vsetínského okresu (76a. Moravská brána vlastní, 79. Zlínské vrchy a 82. Javorníky).

Celkem bylo zaznamenáno 2453 údajů o výskytu cévnatých rostlin. Podle aktuálního červeného seznamu (GRULICH 2012) se tyto údaje týkají i 59 ohrožených či vzácnějších taxonů cévnatých rostlin (TKÁČIKOVÁ 2016b).

Z fytogeograficky významných druhů byly potvrzeny (popř. nalezeny na nových lokalitách) druhy s širší vazbou na Karpaty, konkrétně *Dentaria glandulosa* a *Valeriana simplicifolia*, i druhy jiných geoelementů, které jsou však v ČR vázané převážně na karpatskou oblast – *Aremonia agrimonoides*, *Carex pilosa*, *Carex pendula*, *Equisetum telmateia*, *Euphorbia amygdaloides*, *Hacquetia epipactis*, *Isopyrum thalictroides* a *Luzula luzulina*. Zaznamenání byli také četní zástupci vstavačovitých